

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

*In Psal. 39.**c Psal. 118.
145.**Suares, hac
latè probat
lib. 4. de
Moris. c. 26.*

gatut per terram, nec vult se continere, pauper est, & miserabilis, Deo
valde displicet: quia non concordat cum ijs, quæ lingua loquitur. Ideo
S. Augustinus monet, vt dicant labia quod habet cor: cor autem attendat
ad ea quæ labia proferunt; & e clament cum Dauide *in toto corde suo*, non
permittendo in res varias distrahi. Ex quo intelligitur recitantem Ha-
ras Canonicas cum distractione voluntaria, non implere præceptum Ec-
clesiæ: quæ verè non iubet dici aut legi Psalmos vocaliter quomodo can-
que, sed orare & laudare Deum: vult enim Ecclesia satisfacere obligati-
oni suæ per suos ministros tanquam delegatos & destinatos ad orandum
ipsius nomine. Quod si illi orent: quomodo potest ipsa per eos orare?
Et quemadmodum illi, si non habeant debitam intentionem, non satis-
faciunt suæ obligationi, nec iure possunt distributiones acquirere: ita neque
satisfacient, neque ius habebunt ad distributiones, si desit illis attentione:
quia vtraque est necessaria, vt oratio sit vera, ac proinde tenentur iterum
dicere officium cum debita attentione, antequam præcepti tempus elabi-
tur: siquidem distractè orantes illud non impleuerunt.

S. I.

ALIAE MULTAE rationes ad nos inducendos ad hanc attentionem
positæ fuerunt Tomo præcedenti ad finem: quarum hoc est com-
pendium & summa. Quia ad id nos obligat magna nostra vilitas,
collata cum magnitudine Domini, cum quo loquimur. Deinde ob-
strum proprium commodum. vt possimus malorum nostrorum remedi-
um & bona, quæ petimus, impetrare; nec laborare in vanum & sine fru-
ctu. Item ne culpam contrahamus ex eo, quod ad culpas delendas est de-
stinatum; & accipiamus detrimentum ex eo, quod ad vilitatem erat or-
dinatum. Et ne defraudemur fructu refectionis, & robore spirituali, quod
per orationem possumus obtinere, si simus Fideles Ecclesiæ, & populi
Christiano, quorum Ministri sumus. Et propter excellentiam ipsius operis,
quod est dignum, vt summâ diligentia peragatur. Et ne contemptui simus
hostibus nostris conantibus nostras orationes maculare. Propter exem-
plum etiam Sanctorum Sacerdotum & Ministrorum, qui nos præcellerunt,
& suum studium adhibuerunt, vt attenderent quid orarent: nec nunc
desunt multi in Ecclesia eis similes. Camque nos eiusdem simus Con-
gregationis: pudor est, si tam procul ab eorum imitatione recedamus. Ac
denique propter assistentiam Sanctorum Angelorum, nos comitantium, qui
pudore quodam suffunduntur, videntes nos adeò distractos & artidos ob-
repiditatem nostram; sicut plurimum lætantur, cum alios vident valde at-
tentos, & feruenter deuotos. His itaque rationibus permotus, ac persuasus,
quod plurimum referat hanc habere attentionem, adhibere debes medi-
practica ad eam obtinendam; & remouere oēs occasiones distractionis externæ
& internæ.

& interna; & diligentem operam dare, ut cor liberum sit à curis & negotijs, quæ prius agebas; hoc enim est *aire prius ad montem myrrha*, hoc est ad mortificationem; & postea *ad collem thuru*, hoc est ad orationem. Nec sine causa hæc exercitia appellantur nomine *montis & collis*, quæ sunt loca ab hominum strepitu separata: ut significant secessionem, & solitudinem internam, & quietem ac pacem externam; ad quas dirigitur efficacia mortificationis; & easdem exigit oratio, ut sit perfecta. Sed nominatim urget obligatio evitandi occasiones distractionis proximas, qualis esset Horas dicere in foro, aut in platea, aspiciendo quid geratur; aut easdem dicere, cum externo alicui operi faciendo attenditur: quod ipsam attentionem facile ad se trahit, quale esset scribere, aut pingere; & multò adhuc magis, si actio esset interior mentis; quale esset studere, cogitando, ac discurrendo circa aliqua puncta alicuius scientiæ; & multò adhuc peius esset, si opus ipsum aut cogitatio profana esset, & planè indigna officio, quod peragitur, idem etiam detrimentum adfert anxietas & sollicitudo citò se expediendi ab officio, ut ad res alias agendas eatur. Quare mortificatio semper adhibenda est, tranquillando cor, iuxta illud quod ait S. Hieronymus: melior est quinque Psalmorum decantatio cum cordis puritate, & serenitate, ac spirituali hilaritate; quàm totius Psalterij modulatio cum anxietate cordis & tristitia.

UT AUTEM intelligatur quanam attentio sit de præcepto necessaria, & quanam ex consilio: advertendum est, non esse necessarium ut attentio ad officium, quod legitur, vel canitur daret semper actu, & re ipsa quædam totum officium peragitur; sed sufficere, ut officium inchoetur eâ voluntate & animi decreto, quòd velit orans esse attentus: nam tale propositum, etiam si postea interrumpatur, te invito, aut non advertente, & propterea attentio non sit semper actualis: manebit tamen propter prius decretum attentio virtualis. Distractio enim involuntaria non est culpabilis in oculis Dei: modò curæ sit, statim atque advertitur eam reparare; & occasio eius, cum præveniri potest, remoueat. Ac proinde Ecclesiæ præceptum non tam est de ipsa attentione ad officium dicendum, quàm de voluntate & firmo animi decreto eam adhibendi & procurandi: ita ut ex parte nostra nihil, ad eam adhibendam, negligatur. Et hanc voluntatem Innocentius Pontifex appellavit *deuotionem*, cum iussit omnes studiosè ac deuotè quantum Deus eis dederit, officium orare. Ex quo, fit ut, teste S. Thoma, nec meritum, nec satisfactio, nec impetratio orationis pereat propter distractionem involuntariam. Cùm enim Oratio sit sancta, & laudabilis, non debet suis fructibus defraudari propter aliquid, quod euenit absq; culpa orantis. Quàmvis negadū nō sit distractionem, etiā involuntariā, duplex magnū incommodū adferre. Alterū est, quòd quādiu illa durat, non crescat meritū,

quod

Cant. 4. 6.

In res Monachia. c. de contempl. & Orat. refertur De Consecr. D. 5. c. non mediocriter.

c. Dolentes de celebrat. Missarum. 2. 2. q. 83. c. 13.

I Suarez lib. 3. de Gloria. c. 5.

quod, durante attentione, crescere potuisset. Qui enim orat aliquem Psalmum, semper attentus spiritu ad id quod orat, sensim cum ipsis verbis, & affectibus, quos eos dicens excitat, meritum auget. Quia tamen primum tantum verbum attentè dixit, & sic aliquod gratiæ & gloriæ augmentum est promeritus, si in reliquis cum distractione progrediatur, non auget hoc meritum nouo alio gratiæ & gloriæ augmento. Externum enim opus totum suum meritum accipit ab actu interno: quo cessante, etiam nouum cessat meritum. Quamuis totam opus dicatur esse bonum & meritorium propter meritum, quod in primo interno actu habuit. Vult autem hoc monere, non, vt, qui huiusmodi distractionibus vexantur, tantum abijciant; sed, vt ex hoc ad eas præueniendas extimulentur, & auerentur: ne solum augmentum suorum meritorum abscondatur, dum orant. Quamuis non abscondant augmentum satisfactionum pro peccatis peccatorum. Satisfactio enim ex eo præcipuè crescit, quòd opus ipsum sit grauius, & maiorem inferat pœnam, vt alibi dictum est. Cum igitur, quamdiu lectio vel cantus durat, etiam cum distractione inuoluntaria, duret quoque pœna, & labor ipsius operis: idèd etiam crescit satisfactio.

ALTERVM nocumentum quod in seculo dicitur, est, quod dicitur (vt S. Thomas dicit) amittitur spiritualis resectio animæ: quæ consistit in deuotione interna, aut in bono aliquo cordis affectu, aut in cogitatione aliqua sancta, quæ & illustrat intellectum, & animum addit ad laborandum. Quod totum nec sentitur, nec aduertitur, nisi attendatur ad id, quod oratur. Ac propterea dixit Apostolus: *si orem lingua, mens mea sine fructu est*. Ex quo fit, vt non quilibet attentio sufficiat ad hunc fructum hauendum, nisi talis aliqua procureretur, quæ non solum ad verba attendat.

§. II.

AD CUIVS REI maiorem explicationem est aduertendum, quod (vt idem S. docet, & S. Bonauentura, & nos fusiùs explicauimus in libro Ducis Spiritualis) tres sint modi attentionis. *Quædam* est superficialis, vt dicitur, ad verba quæ leguntur, aut canuntur: vt bene & integrè proferantur. *Alterâ* est ad litteralem eorum sensum: attendendo scilicet & diligenter obseruando quid in orationibus petatur, aut dicatur in Psalmis, & Lectionibus. *Tertiâ* est spiritualis, quæ attendit ad vnum ex tribus: vel (vt S. Bonauentura ait) ad sensum mysticum magis quæ eleuatum ipsorum verborum; aut (vt ait S. Thomas) ad præsentiam Dei, cum quo loquimur; aut denique ad necessitatem, cuius causâ oratio instituitur: etiam si verba non videantur eò spectare. Harum trium attentionum prima est omnibus necessari; nam sine ea non potest impleri bene præceptum de eis proferendis, & integrè pronuntiandis: & illa sola sufficit pro ignorantibus latinis, & qui non possunt alias considerationes, & excellentes

Tomo. 1.
tract. 3.2
Supra.b. 1. Cor. 14.
14.3
De Processu
Religios.
Process. 7. c. 3.
Tract. 1. c. 18.
Suarez lib. 3.
de horis c. 4.